Hannele Orjala

30.10.2019

Tulevaisuusvaliokunnan kokous 9.10.2019

- kansanedustaja Sari Tanuksen pyyntö saada Tilastokeskukselta tietoa miten kehitämme/lisäämme syntyvyyteen liittyvää tiedontarjontaa ja ymmärrystä ja erityisesti tietoa yritysten suhtautumisesta perhevapaisiin ja joustoihin työpaikalla. Lisäksi toivottiin vastausta voidaanko yritystiedonkeruisiin liittää asiaa koskevia lisäkysymyksiä.

Työvoimatutkimuksen lisätutkimus 2018 – uusia tuloksia tulossa 4.12.2019

Työvoimatutkimuksen lisätutkimuksen aiheena oli vuonna 2018 työn ja perheen yhteensovittaminen. Uudet tulokset julkistetaan 4.12.2019.
Tutkimuksesta saadaan uutta tietoa työn ja perheen yhteensovittamiseen liittyvistä kysymyksistä, kuten työaikaan ja työn joustoihin liittyen sekä perhevapaalta työhön paluuseen ja raskaussyrjintään liittyen. Käytettävissä on myös tiedot vastaajan työnantajasektorista.

Lisätietoja: yliaktuaari Tarja Nieminen, puh. +358 29 551 3561, tarja.nieminen@tilastokeskus.fi ja yliaktuaari Marianne Keyriläinen, puh. +358 29 551 3656, marianne.keyrilainen@tilastokeskus.fi

Työolotutkimus – uusia tietoja tulossa 11.12.2019

Työolotutkimuksessa on kerätty laajasti tietoa työn ja perheen yhteensovittamisesta, mukaan lukien se, miten työpaikoilla suhtaudutaan isien ja äitien perhevapaiden pitoon ja millaisia kompromisseja palkansaajat ovat tehneet työurallaan perheen vuoksi. Työolotutkimuksen tuoreimmat tiedot julkaistaan 11.12. ja ne koskevat vuotta 2018. Tutkimuksen tulokset tulevat osin vastaamaan edustaja Sari Tanuksen tilaisuudessa esittämiin kysymyksiin.

Työn ja perheen yhteensovittamisesta on pyrkimys kirjoittaa työolotutkimuksen aineistoon ja vuoden 2018 työvoimatutkimuksen ad hociin syvemmälle menevä, yhteensovittamista erityisesti kokonaiskuormituksen kannalta tarkasteleva artikkeli keväällä 2020 Tieto&trendit-lehteen.

Työolotutkimuksen edellinen, vuoden 1977-2013 kehitystä kuvaava julkaisu löytyy täältä, ja siinä luvussa 20 (ss. 161-182) raportoidaan työn ja perheen yhteensovittamista: http://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/julkaisuluettelo/ytmv_197713_2014_12309_net.pdf

Työaikojen vaikutuksesta työn ja perheen yhteensovittamiseen vuoden 2013 työolotutkimuksen ja Itsensätyöllistäjät 2013 -tutkimuksen pohjalta on julkaistu Tieto&trendit -lehdessä Hanna Sutelan artikkeli Pitkät työajat hankaloittavat työn ja perheen yhteensovittamista. Siinä käsitellään mm. työpaikan suhtautumista isien ja äitien perhevapaiden pitoon ja miten työpaikan asenneilmapiiri oli yhteydessä siihen, miten isät olivat pitäneet vapaita.

https://www.tilastokeskus.fi/tietotrendit/artikkelit/2015/pitkat-tyoajat-hankaloittavat-perheen-ja-tyon-yhteensovittamista/

Lisätietoja: erikoistutkija Hanna Sutela, puh. +358 29 551 2907, hanna.sutela@tilastokeskus.fi, erikoistutkija Anna Pärnänen, puh. +358 29 551 3795, anna.parnanen@tilastokeskus.fi sekä yliaktuaari Marianne Keyriläinen, puh. +358 29 551 3656, marianne.keyrilainen@tilastokeskus.fi

Työolotutkimuksen ja hallinnollisten aineistojen yhdistäminen – tutkimuksen toistaminen

Hanna Sutelan väitöskirja Määräaikainen työ ja perheellistyminen Suomessa 1984-2008 yhdisteli työolotutkimuksen surveydataa hallinnollisiin aineistoihin. Väitöskirjassaan Sutela löysi työsuhdetyypin ja lasten syntymisen välillä tilastollisesti merkitsevän, varsin vahvan yhteyden taustamuuttujat vakioidenkin. Periaatteessa olisi mahdollista toistaa samantyyppinen harjoitus kevyemmin, mutta tuoreemmalla datalla, ainakin lyhyen aikavälin syntyvyyttä koskien. Ruotsin tilastovirastossa on aikanaan tehty vastaava selvitys, jossa yhdistettiin työvoimatutkimuksen tietoja ja hallinnollisia aineistoja eli katsottiin tiettynä vuonna määräaikaisessa/jatkuvassa työsuhteessa olon tilastollinen yhteys siihen, näkyikö väestötietojärjestelmässä henkilöille syntyneitä lapsia seuraavan olisiko ollut 12 tai 18 kuukauden aikana. Tutkimus edellyttää rahoitusta.

Lisätietoja: erikoistutkija Hanna Sutela, puh. +358 29 551 2907, hanna.sutela@tilastokeskus.fi

Tasa-arvobarometri

Tilastokeskus toteuttaa STM:n toimeksiannosta noin viiden vuoden välein tasa-arvobarometrin. Barometrissa on tarkasteltu työn ja perhe-elämän yhteensovittamista useammalla mittarilla vuodesta 1998 alkaen. Tuoreimman keruun (2017) raportti julkistettiin 2018, ja seuraava kierros on edessä noin vuonna 2022.

Tiedonkeruussa on kysytty suoraan tähän aihepiiriin liittyen:

1) työllisten arvioita erilaisten perhevapaiden pitämisen helppoudesta tai vaikeudesta omalla työpaikalla
2) työllisten arvioita pienten lasten vanhempien mahdollisuuksista kieltäytyä ylitöistä tai jäädä kotiin hoitamaan sairasta lasta (arvio tilanteesta vastaajan omalla työpaikalla)
3) onko vastaaja jäänyt viimeisten kahden vuoden aikana kotiin hoitamaan äkillisesti sairastunutta lasta (kysyttiin, jos vastaajan kotitaloudessa on alle 12-vuotiaita lapsia)

Vastauksia on tarkasteltu vastaajan sukupuolen (mies vs. nainen), työnantajan sektorin (julkinen vs. yksityinen) ja vastaajan työpaikan sukupuolijakauman (miesenemmistöinen vs. naisenemmistöinen vs. tasainen sukupuolijakauma) mukaan.

Lisäksi kahden vanhemman perheeseen kuuluvilta vastaajilta on kysytty yksityiskohtaisesti mm. kotityövastuiden jakamisesta ja parisuhteessa olevilta vastaajilta pariskunnan erimielisyyksien syistä sekä vuosina 1998 ja 2017 kotitalouden menojen jakamisesta. Vastauksia on tarkasteltu sukupuolen, vastaajan ja kumppanin työmarkkina-aseman sekä kotitaloudessa asuvien alle 18-vuotiaiden lasten iän mukaan.

Kysymyksistä on aikasarjadataa vuosilta 1998, 2001, 2004, 2008, 2012 ja 2017.

Vuosien 1998-2012 datoista työstetään juuri harmonisoitua aikasarja-aineistoa, josta sitten löytyvät aikasarjat ja niiden ulkopuolelle jäävät muuttujat noilta vuosilta. Aineisto tulee olemaan käytettävissä Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden kautta ensi vuoden aikana.

Lisätietoja: yliaktuaari Henna Attila, puh. +358 29 551 3378, henna.attila@tilastokeskus.fi

Väestötilastokysymykset

Lisätietoja: yliaktuaari Markus Rapo, puh. +358 295 513 238, markus.rapo@tilastokeskus.fi

Erilliset tiedonkeruupalvelut

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Jukka Oikarinen, puh. +358 295 512 96, jukka.oikarinen@tilastokeskus.fi ja tilastopäällikkö Kirsti Pohjanpää, puh. +358 295 512 604, kirsti.pohjanpaa@tilastokeskus.fi

Muita tiedossa olevia tutkimushankkeita aihekokonaisuuteen liittyen

Falling fertility and the inequalities involved

Juuri alkaneessa akatemiahankkeessa ’Falling fertility and the inequalities involved’, NEFER, (Syntyvyyden lasku ja eriarvoisuus) tutkitaan, mistä Pohjoismaissa tapahtunut voimakas ja odottamaton syntyvyyden pieneneminen johtuu, ja millaista sosiaalista ja sukupuolten välistä eriarvoisuutta muuttuvaan perheenmuodostukseen liittyy.
Tutkimuksessa käytetään kattavia pohjoismaisia yksilötason rekisteriaineistoja. Hanketta rahoittaa Suomen Akatemia 2019–2023. NEFER kuuluu INVEST-lippulaivaan.

Lisätietoja: Marika Jalovaara, Turun yliopisto ja https://sites.utu.fi/nefer/neferblog01/

All-time low period fertility in Finland: drivers, tempo effects, and cohort implications

Tutkimusartikkeli julkaistu 2019.
Lisätietoja: Julia Hellstrand, Jessica Nisen, Mikko Myrskylä
https://www.demogr.mpg.de/papers/working/wp-2019-006.pdf